

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. V. De scientia per se infusa fidei humanitatis Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

2 Dico primo contra Doctores citatos: Scientia obscura nostre similis per accidens infusa Christo nunquam adfuit ita S. Thom. priorem sententiam aduersariis fatentibus retractans 3.p. q.9. art. 4. ubi rem ex instituto disputauit. Caietan. & Thomista, atque alij interpretes, Valent. 9. punct. 1. Capreol. in 3.d.14.q. vnic. art. 1. concl. 2. & a.3. ad 1. contra. 2. conclus. sine Vasquez d.55. c.2. Marat. d.30. ac plures alij ex nostris Recentiores. Probat ex Vasquez plures. Etenim cum scientiam aliquorum obiectorum huic similem acquisierit inferatur, si circa hæc scientiam per accidens infusam habuerit habuisse duo accidentia solo numero diuersa; si autem non habuerit in scientia eiusdem rationis profecisse cum illa acquisitè nouit. Sed parum habet momenti probatio, vt ex q.6. constabit. Solida probatio fit: quia scientia eiusmodi, & obscura est, & res aliter quam sint ex parte modi cognoscendi representans, quæ imperfectio humanitatem unitam hypotheticè videtur dedecere, vel saltem minus decere ubi vel absolute, vel ad redemptionem per doctrinam, & passionem suam opus illa Christus non habuit: atqui opus ad hæc Christus non habuit; ergo utpotè quid minus ipsum decens releganda à Christo est. Minor probatur: quia illa absolute opus non habuit; cum eadem obiecta scientia alia per accidens infusa, clara & speciebus eorum propriis, atque in se sunt perfectissime cognoscebat: neque ad doctrinam necessaria fuit: cum eadem veritates naturales ex illa clara scientia per similitudines, atque aliorum ad instar, quæ eadem scientia clara nouerat, atque esse insuper explicandis illis ad nostrum capum appositis, vt nostro modo ea perciperemus. Passio autem qua redimendi eramus acquisitam solum scientiam petiit, vt videbimus quæstione 6. ergo similis huic per se infusa scientia necessaria Christo siue absolute, siue ad magistrum, nostramque redemptionem non fuit sed potius superflueret, ac proinde, ut quid minus perfectum minus Christum decuit, quo solum est, atque impugnatum, cui præcipuè Bernal. fidebat argumentum.

3 Dico secundo contra Lugo. Si Christo ea scientia digna foret ab instanti conceptionis ipsi adfuisse. Probat quia eius usus dependenter à phantasia, seu per conuersionem ad phantasmata non foret: ergo neque organorum phantasiæ dispositio per tempus ipsi adueniens expectanda ad eam scientiam esset. Consequenter huius principii certa, ac legitima de se est. Probat antecedens: quia conuersio ad phantasmata, siue dependentia à phantasia ad intelligendum mediis speciebus obscurioribus, quas habemus solum est, vt diximus, quatenus phantasma loco speciei concurrat ad intellectionem, vel ex ipso intellectus agentis ministerio speciei à materialitate defectu abstractantur, id quod supponit Lugo ipsius ratio, vt oppositum antecedenti probet: quia scilicet sensibilia obiecta prius sensum phantasiæ, deinde intellectum mouent, atque species ita per accidens infusa independenter à phantasia, & phantasmatis haberentur quandoque haberentur vt habitas à Christo in ætate adulta testatur Lugo: ergo in usu earum ad intelligendum, nec conuerteretur ad phantasmata, neque à phantasia, eiusque organo intellectus penderet. Confirmatur hæc ratio, & probatur secundo: quia beati speciebus his obscurioribus requisitis in via utitur ad intelligendum in patria sine conuersione ad phantasmata, atque independenter à phantasia (vt vulgo Theologi docent apud Salas 1. 2. t. 1. tract. 2. d. 6. sect. 8.) quæ tunc ex specie ab eis in existendo non pendent: ergo cum species per accidens infusa Christo ab eis non penderent, ac Christus excepta passibilitate, & merito, quæ usus similis non excludit, è beatorum statu se gerat speciebus similibus independenter à phantasia, ac sine conuersione ad phantasmata, utitur ad intelligendum.

QVÆSTIO V.

De scientia per se infusa fidei humanitatis Christi.

PRVSQVAM ad scientiam Christi acquisitam veniamas, nihil dubij circa scientiam infusam sine examine stricto relinquendum est, scientiæ per se infusæ fidei in Christo examen, nescio an satis hæc rigorosum fuerit. Cum Doctores, an ex communione rerum præiudicio an ex accurata meditatione impossibilem fidei actum in Christo supponant, potiusquam solidè probent.

CERTAMEN I.

Fidei actus in humanitate Christi fuis absolute possibilis.

1 CONCLUSIONI aduersantur præfixæ com muniter aliqui Doctores in 3. d. 16. Vasq. & Soar. 3. p. q. 9. commentario articuli 3. ubi etiam Thomista Vvadingo d. 5. dub. 4. num. 28. Lugo d. 21. sect. 3. num. 30. & 31. Bernal. d. 31. sect. 1. §. 1. num. 6. sed non iidem omnino fundamentis omnes. Nam Lugo cenet numero 30. quoad immediatos assensum visionem claram cum actu fidei circa obiectum idem minime repugnare, sed tamen obscuritatis fidei imperfectionem Deum dedecere, quare, & humanitatem unitam inuola ratio, & mala conseq. adeo ad humanitatem unitam. Plura enim humanitatem etiam unitam non dedecet, quæ Deum non deccant quare, & ipse tandem numero 31. in rationem recidit comuniorum de pugna claritatis visionis, & obscuritatis fidei circa idem obiectum, cui rationi ferè reliqui fidunt. Cum enim cognosci idem clarè, & obscurè simul repugnet: atque in Christo, cum Deum supernaturalium, tum denique naturalium etiam obiectorum intuitionem, visionemque claram omnes admittant, eis ipsis obscurus fidei actus circa aliquod ex illis factus ipsi fuit impossibilis. Vasquez vero vt erat ingenio solidiori, quodque vocum sono minime ductetur, videretque obscuritatem hanc ipsammet eamdem potiusquam actus fidei esse, & claritatem illam positum certitatem visionis in ipsis formaliter nullam repugnantiam recognouit. Sed neque illative induci ex illis posse: cum neutra alterius cognitionis claritatem, vel obscuritatem aboleat in altera, vel in intellectu, qui visione clarè videret obiectum, etsi per fidem videret obscure. neque enim fides facit intellectum absolute circa obiectum tenebrescere; sed solum clarescere per ipsum, quod non tollit clarescere per aliam, quo obscuritas dei respectu claritatis visionis ab obscuritate tenebrarum, quæ earum absoluta negatio est, valde discordat.

2 Ob hæc ille aliunde horum actuum repugnantiam altius aliis Doctores vestigauit. Nimirum ex eo principio quod nos statuimus, q. 4. cert. 1. num. 3. nempe adstante motiuo potentiori ad assensum minus potens, seu debilius è genere suo, mouere ad illum non posse: ast motiuum veritatis clara, & intuitiua vix fortius potentiusque est, quam motiuum veritatis obscuræ obscure solum vix ex notiuo reuelationis: ergo non poterit motiuum fidei ad assensum fidei mouere adstante clara eiusdem veritatis visione, sed & hanc rationem disseci cert. 1. citato n. 5. moxque iterum disseciam. Tertio denique impossibilitatem actus fidei cum visione obiecti eiusdem probant omnes ex illo 1. Corinth. 13. numero 9. Ex parte cognoscimus discursu, ex parte prophetamus, etc.

fide, cum autem venerit quod perfectum est, nempe clara Dei visio, evanescit, destruitur, quod ex parte est. id est imperfectum discursus, ac fidei nostræ. Nec satisfacies Pauli testimonio, si dicat: solum probare de facto fidem cum visione clara obiecti non fore: quod ex Dei decreto libero euenire posset, licet circa idem obiectum verique actus possibilis simul, ac composibilis foret: pauloque ita futurum reuelari: non autem loqui Paulum de impossibilitate simultaneitatis actus vtriusque. Etenim, licet verba Pauli de eo, quod de facto erit, sonent, aut rationem e duabus postremis alteram saltem continet, vel potius vtramque de perfectione claritatis, quæ est in visione clara, cum qua nequeat stare fidei obscuritas, ac de maiori perfectione motiva veritatis visæ, quæ locum non relinquit, vt eadem obscurè cognita mouere ad sui assensum possit: quare probat etiam negatiuam conclusionem de possibili.

3 Nostram autem conclusionem docent ex antiquis plures, cum quibus Petrus Hurrado: id est fide... d. lect... & de incarnat. quem politiones quique Recentiores sectantur. Ea vero ex oppositis omnino principiis probanda nobis est. In primis enim claritas visionis, & fidei obscuritas, etsi essentialis ipsi foret in eodem intellectu non pugnant, vt cum. 1. ostendebamus. Secundo assensus fidei essentialiter obscurus non est. Etenim posita euidencia reuelationis stat assensus ob illam: ergo, & fides: atqui tunc nulla esset in illo assensu obscuritas: ergo obscuritas non est essentialis assensui fidei. Antecedens primum constat: quia stat obiectum adæquatum formale fidei, siue hoc consistat in veritate, & veracitate Dei applicata ex parte obiecti per reuelationem rei reuelatæ, siue ipsa etiam reuelatione, ac testimonio Dei constituatur. Ergo, & ob illud erit assensus: ergo, & eiusdem speciei cum assensu fidei, quod nunc habemus. Extrema hæc consequentia est certa. Antecedens autem patet. Quia sola deficeret obscura propositio reuelationis, quam nunc habemus, quæ nullatenus obiectum formale fidei conuenit. Prima consequentia inde deducta constat: quia ex meliori, ac nobiliori applicatione motui nequit ipsam inefficax reddi, sed potius non potest non efficacius mouere: atqui posita euidencia reuelationis, & testimonij Dei melior, nobiliorque applicatio adest motui formalis fidei, quam si per obscuram proponeretur cognitionem: ergo efficacius mouebit ad assensum ob illud. Confirmatur quia citius mouet testimonium Petri euidenter cognitum, quam ex alterius relatione, vel aliunde non clarè notum.

4 Dices fidem humanam non esse essentialiter obscuram, sicut fides diuina: quare mouere posse, & melius, ac fortius testimonium humanum euidenter notum, secus diuinum. Sed contra quia petit solutio principium, & rationem à priori æquam in vtroque motiuo intactam relinquit, insuper euidencia testimonij diuini non est, euidencia reuelatæ veritatis in se: quare hæc euidencia non est eadem euidencia obiecti, cui ob euidenter testimonium intellectus assentitur: quare quod non euidenter in se adhuc manet, atque eo genere obscurum, seu non clarum relinquitur in se, sed in alio, scilicet in attestante. Dices posita euidencia reuelationis diuinæ non posse non intellectum assentiri discursiue ob reuelationem, cum quo pugnat assentiri eundem intellectum tanquam ob motiuum formale, vt opus erat ad fidem: quare solum assentietur intellectus discursiue. Sed contra: quia hæc etiam solutio petit principium. Contra secundo: quia posita euidencia reuelationis fortius, & efficacius motiuum adest ad assensum immediatum ob illam, quam ad assensum mediatum ex illa per discursum: siquidem adhuc extremorum præcognitorum, connexio etiam præcognitæ ad assensum vero fidei immediatum motiuum est ipsiusmet diuinum testimonium, seu diuina authoritas, quæ certior est, atque æquè clarè cognita, cum adest euidencia reuelationis, atque connexio extremorum, quæ naturalis solum est, sicut, & forme syllogisticæ certitudo: ergo, si hæc minus perfecta certitudo euidenter cognita intellectum rapit ad assensum discursiuum, & mediatum veritati reuelatæ ex reuelatione, citius, fortiusque illum

mouebit ad assensum immediatum fidei ob diuinam reuelationem.

5 Hinc probatur secundo conclusio: quia licet motiuum euidencia veritatis intuitiue visæ superet claritate motiuum fidei, hoc autem etiam in via obscurè cognitum superat certitudine motiuum veritatis visæ, siue per discursum euidentem cognitæ: cum sit authoritas diuina, certior longè, atque infallibilior, quavis certitudine purè creatæ: ergo, quæ certior poterit mouere adstante motiuo euidenti creato ad discursum: sicut hoc mouet, quia clarior adstante moti no certiori fidei. Hoc argumentum supponit, approbatque Paulus ad... Laudans quod fide credamus etiam, quæ euidenti discursu assentiuntur ex creaturis. Sed habetis firmiorem Prophetium sermonem, cui beneficiis attendentes tanquam lucerne lucens in caliginoso loco. Quod argumentum probat actum fidei obscurum ob cognitionem obscuram reuelationis non pugnanare cum euidencia creata quavis. Sed locum habere cum illa, imò, & vtrumque assensum naturaliter esse composibilem: in casu vero nostro cum Christus diuinæ reuelationis euidenciam habuerit efficacius probat: quia certitudine motiuum reuelationis motiuum veritatis visæ longè excedit: euidencia vero non superatur: quare citius, vrgentiusque motiuum fidei ad suum actum, quam ad suum assensum veritas euidenter cognita, ac visa mouebit. Sed hoc persequar statim certam. 2. vbi ad Pauli obiectum testimonium respondebo, ampliusque præsentem conclusionem confirmabo.

CERTAMEN II.

De facto fuit actus fidei in Christo circa reuelatam saltem plura.

1 Habet conclusio eosdem aduersarios, atque præcedens, nescio autem an eosdem, vt debet, Patro nos habeat. Probatur facillè: quia posita euidencia reuelationis actus fidei nullam habet obscuritatem indecentis imperfectionem: cum sit, vt vidimus, ab obscuritatis fidei nostræ imperfectione prorsus defæctus: atqui Christo adfuit euidencia reuelationis: ergo nullam in ipsa haberet imperfectionem: haberet autem perfectionem maioris certitudinis, quavis visione creata humanitatis: ergo Christo de facto fuit concessa. Patet, quia quidquid maioris absolute perfectionis est, nullamque imperfectionem, præter imitationem, quam imbibit ratio creaturæ, secum affert humanitati Christi est de facto concessum. Ex quo principio scientiam claram per se, & per accidens insulam illi adscripsimus supra. Probatur vrgentius secundo: quia motiuo reuelationis euidenter cognitæ non solum possibilis est ad assensum veritatis alias, siue discursu, siue intuitione euidentis, sed naturalis, ac necessaria, vt cert. 1. num. 5. ostendebamus: quare sine miraculosa concursus diuini suspensione non poterat non esse assensus humanitatis Christi ob illam, qui actus fidei foret: atqui hæc suspensio concursus diuini nullatenus constat ex scriptura concilijs, aut Patribus, vt constabit ex solutione testimonij supra ex Paulo oppositi: sed neque ex ratione Theologica, quæ potius pro nobis est, vt vidimus, videmusque amplius probatione tertia statim subiicienda: ergo de facto actus fidei circa reuelatam, etiam intuitiue visa ab humanitate Christi asserendus in ipsa est.

2 Probatur tertio conclusio de pluribus, vt minimum reuelatis: quia quæcumque Christus Dominus nos in Euangelio docuit sunt à nobis credibilia fide diuina, nec superantur certitudine ab his, quæ nobis per Prophetas, & Apostolos sunt dicta: atqui, si ea ex visione solum, non autem ex fidei cognitione, & motiuo Christus nos docuit, non erunt certa, ac credibilia fide diuina, superabunturque certitudine ab his, quæ nobis per Prophetas, & Apostolos innotuerunt: ergo ea nos